

پیام شهر مهاجرت از روستا به شهر را بررسی می کند؛

میان ماندن و رفتن

قزوین ۲۵۱ روستای خالی از سکنه دارد

اِکرم بهرامی

هادی آباد، اقبالیه، باغ نشاط، غیث آباد و...؛ اینجا فقط اسمای برخی مناطقی است که در آن به راحتی می‌توان افرادی را دید که گرد راه هجرت از روستا هنوز بر شانه‌هایشان است. شاید فقر امکانات در روستا و تلاش برای رسیدن به رفاه بیشتر، شاید ترس از آینده و تحمیل فرزندان، شاید بیکاری و مسائل دیگر سبب شده‌است تا جایی را که خودشان می‌گویند هیچ‌وقت برایشان تکرار نمی‌شود را رها کنند و در شهر سکنی گزینند.

برخی‌شان اما که متمول‌تر هستند، خانه و باغ و زمین و مزرعه‌شان را در روستا حفظ می‌کنند و ماههایی از سال را در آنجا می‌گذرانند. به هر روی، آنان ساکنان شهر می‌شوند و خدمات شهری می‌خواهند.

این مهاجرت اما اکنون چنان زیاد شده که تعادل جمعیتی را بر هم زده‌است؛ آنجا که به گزارش مرکز آمار، تعداد شهرهای کشور از ۱۹۹ مورد در سال ۱۳۳۵ به یک‌هزار و ۲۴۲ مورد در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته‌است.

اکنون که در استان مازنی کمتر از ۲۵ درصد جمعیت را روستاییان تشکیل می‌دهند، مهاجرت از روستا به شهر در کنار تبدیل شدن برخی روستاها به شهر علت اصلی این موضوع است.

● تکاهی به آمارهای روستایی

بر همین اساس مدیر کل دفتر امور روستایی استانداری قزوین به «پیام شهر» می‌گوید: طبق سر شماری سال ۹۵ تعداد آبادی‌های استان یک هزار و ۱۲۸ مورد، آبادی‌های خالی از سکنه ۲۵۱ مورد، آبادی‌های زیر ۵۰ خانوار با در نظر گرفتن آبادی‌های خالی از سکنه ۶۳۹ مورد و آبادی‌های زیر ۵۰ خانوار بدون در نظر گرفتن آبادی‌های خالی از سکنه ۳۹۱ آبادی است که در مجموع، آبادی‌های استان ۳۳۶ هزار و ۹۰۴ نفر جمعیت دارند.

اِکرم نجفی اضافه می‌کند: همچنین تعداد روستاهای استان ۸۲۴ روستا و تعداد جمعیت روستایی ۳۳۳ هزار و ۴۱۸ نفر است؛ ضمن اینکه ۳۳۰ روستاداری دهیاری هستند و این دهیاری‌ها در مجموع ۳۳۴ هزار و چهار نفر را تحت پوشش قرار می‌دهند.

او بیان می‌کند: نسبت جمعیت روستاها به شهرها از سال ۵۷ تا ۹۷ تقریباً معکوس شده است که این امر در نتیجه چندین عامل است و مهم‌ترین آنها مهاجرت و شهر شدن تعدادی از روستاها بوده است.

نجفی تصریح می‌کند: در حال حاضر با تغییر رویکرد

هزار کلاف یک شهر که؛

فاضلاب مهرگان در گیر و دار اعتبار

ستاره گلریز

ناحیه شهری مهرگان واقع در شهرستان البرز استان قزوین، منطقه تازه‌احداثی است که در پی سیاست‌های حوزه مسکن و شهرسازی در دولت‌های نهم و دهم و در قالب طرح مسکن مهر احداث شد و جمعیت فراوانی به یک‌باره به سمت آن سرازیر شدند؛ بی‌آنکه زیرساخت‌های مورد نیاز آن تأمین شده باشند. گذشته از مشکلات اجتماعی که اکنون ناراضایی بسیاری از ساکنان را رقم زده‌است، بسیاری از مشکلات ناشی از نبود امکانات نیز در آن بروز یافته و گرچه پس از احداث آبار تمان‌ها و سکونت مردمانی از فرهنگ‌های مختلف در آن، بخشی از نیازهای این منطقه تأمین شد، اما همچنان بخشی از آن باقی‌مانده است.

این موضوع از آن رو اهمیت می‌یابد که مهرگان که با بی‌مهری‌های فراوان روبه‌رو شده، اکنون ۷۰ هزار سکنه دارد و پیش‌بینی می‌شود با تکمیل تحویل واحدها و سکونت افراد در آن جمعیت این ناحیه شهری به ۱۲۱ هزار نفر برسد. مهرگان با گذشت چند سال از احداث این ناحیه با داشتن ۴هزار و ۸۰۰ اشتراک در شرکت آب و فاضلاب، مشکلی در زمینه آب آشامیدنی ندارد؛ حتی قطعی آب هم به واسطه استفاده از دیزل ژنراتور، در آن اتفاق نمی‌افتد، اما در مورد فاضلاب، اوضاع آن گونه که باید، نیست.

دانشان از این قرار است که مجتمع آب‌رسانی و سیستم تل‌متری (کنترل از راه دور) برای آب‌رسانی و نظارت بر

پیامشهرقزوین

برخی افراد مانند نامزدهای انتخاباتی یا زمین‌خوارانی که سود خود را در رشد این مناطق می‌بینند، تلاش خود را به کار گرفته‌اند و به این منطقه گازرسانی کردند.

● تجمع به تکیه بر زیان

این مدرس دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) اضافه می‌کند: همچنین با وجود هزینه‌بر بودن خدماتی مانند برق کشی به روستاهایی مانند روستاهای دارای پنج تا ۱۰ خانوار، این کار را کرده‌ایم؛ درحالی که تجمع روستاهای کوچک و کم جمعیت در بسیاری از روستاها روش خوبی بوده و یازدهی مناسبی داشته‌است و در مناطقی که فاصله فر هنگی زیادی نداریم، می‌توان چنین کاری را انجام داد؛ مشروط بر اینکه در حوزه زبانی وارد شوم به این معنا که روستاهای نزدیک به یکدیگر و هم‌زبان را تجمع کنیم که زبان سبب نزدیکی فرهنگی آن‌ها می‌شود.

تفضلی خاطرنشان می‌کند: به نظر می‌رسد برنامه‌ریزی توسعه روستایی را رها کرده و چون جمعیت به شهرها آمده است، کمتر روی روستاها کار می‌کنیم؛ در

طبق سر شماری سال ۹۵ تعداد آبادی‌های استان یک هزار و ۱۲۸ مورد، آبادی‌های خالی از سکنه ۲۵۱ مورد، آبادی‌های زیر ۵۰ خانوار با در نظر گرفتن آبادی‌های خالی از سکنه ۶۳۹ مورد و آبادی‌های زیر ۵۰ خانوار بدون در نظر گرفتن آبادی‌های خالی از سکنه ۳۹۱ آبادی است

تگاه

در آستانه روز خانواده؛

سایه تک‌والدی بر جامعه

نان آور ۱۹ هزار خانواده قزوینی زنان هستند

فاطمه سیزواری

یکی از آسان‌ترین شاخص‌های سنجش وضعیت کلی انسجام خانوادگی در جامعه، آمارهای مربوط به طلاق و تغییر روند آن در طول سال‌های متضادی است و از آنجا که آمارها حکایت از رشد فزاینده آن دارند،

علاوه بر تاثیر طلاق بر سلامت روانی طرفین، فرزندان طلاق نیز با آسیب‌های ناشی از آن از جمله تک‌والدی روبه‌رو خواهند بود.

مدیر کل امور بانوان و خانواده استانداری پیش از این گفته بود: بیش از ۱۹ هزار خانوار شامل حدود ۱۷ هزار خانوار تحت پوشش کمیته امداد و حدود ۲ هزار خانوار تحت پوشش بهزیستی در استان به وسیله زنان سرپرستی می‌شوند و بیشتر از یک‌هزار زن دیگر نیز پشت‌نوبت سرپرستی در بهزیستی هستند.

در همین‌باره معاون اجتماعی اداره کل بهزیستی قزوین به «پیام شهر» می‌گوید: پس از طلاق، بیشتر یکی از مهارت‌های شغلی کافی، بیشتر احتمال دارد که در فقر به نام خانواد‌های تک‌والدی روبه‌رو خواهیم بود؛ پدیده‌ای که به موازات رشد طلاق، در جامعه رشد خواهد داشت؛ ضمن اینکه در کنار طلاق، جدایی و ترک خانواده نیز از دیگر دلایل اصلی در جهان برای خانواد‌های تک‌تک‌زهر هستند.

هدی حقیقی، با اشاره به رشد تک‌والدی می‌افزاید: به دلیل تفاوت سیاستی این نوع خانواد نسبت به خانواد‌های گسترده یا هسته‌ای، نیازها و آسیب‌های

جامعه | ۵

● دولت چه می‌کند؟

مدیر کل دفتر امور روستایی استانداری با بیان اینکه وجود روستاها از چندین جهت برای حاکمیت دارای اهمیت است و برنامه‌ریزی برای جلوگیری از مهاجرت و نگه داشتن جمعیت در روستاها بسیار ضروری است، به عواملی چون نقش روستاها در اقتصاد و تولید، مسائل امنیتی و کاهش آسیب‌های اجتماعی که در اثر حاشیه‌نشینی و مهاجرت‌ها اتفاق می‌افتند به عنوان مهم‌ترین این عوامل اشاره می‌کند.

نجفی، تحقق اهداف توسعه روستایی و ایجاد توازن در توسعه کشور را نیازمند اقداماتی می‌داند و می‌گوید: در سطح کلان و ملی باید آغاز اصلاحات در راستای شناسایی و حل مشکل عوامل موثر در ایجاد عدم توازن و اصلاح نظامات حاکم بر کشور که به عنوان منظومه کشور نام برده‌می‌شود، مد نظر باشد، به طوری که نظام بودجه‌ریزی کشور اصلاح شود که باید در حوزه اشتغال و تولید و در آمد ایجاد توازن کند. مدیر کل دفتر روستایی استانداری اضافه می‌کند: همچنین نظام دوم برنامه ریزی کشور باید به سمت تمرکز زدایی پیش برود؛ زیرا این نظام متمرکز کلان فعلی به عدم توازن منجر شده‌است و ادامه آن منطقی نیست. نجفی بیان می‌کند: نظام اداری کشور هم که در حال حاضر متمرکز است و حاضر نیست هیچ اختیاری را به استان‌ها واگذار کند بایست به سمت تمرکززدایی پیش برود.

او تصریح می‌کند: نظام پولی و بانکی که تنها به دنبال سودآوری و برگشت سرمایه است باید اصلاح شود؛ زیرا همین موضوع باعث شده‌است که منابع بانکی به سمت کلان‌شهرها سوق داده‌شوند و روستاها محروم واقع شده‌اند؛ ضمن اینکه نظام مالیاتی کشور نیز در حاضر مبتنی بر ایجاد توازن تعادل و توسعه نیست و اصلاح آن ضروری است.

نجفی یادآور می‌شود: در سطح خرد نیز باید ضمن بازنگری در برنامه‌های مصوب و منابع و اعتبارات آن، نگاه دوم و موثر مبتنی بر ظرفیت‌های موجود مناطق روستایی شامل ظرفیت‌های طبیعی که وجود دارند و ظرفیت‌های انسانی لحاظ شود که ارائه آموزش‌های سرود مالی و تجهیزات و اتمال آن به آن‌ها ضروری و اثر گذار است.

به گفته او، توجه و تأکید بر آموزش، جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی، اعطای تسهیلات یارانه دار برای تولید و اشتغال در مناطق روستایی در حال انجام است و همچنین مطالعات تخصصی مربوط به روستاها در دست انجام قرار گرفته و تا پایان سال پنجم برنامه ششم توسعه مطالعات مربوط به ۴۴۴ روستای استان تکمیل و برای برنامه ریزی‌های آتی مدنظر قرار خواهد گرفت.

حال که دولت بر حفظ حیات روستاها تأکید دارد باید این تأکید را در قالب اعتقاد و عمل نشان دهد و برای تحقق آن، با انتخاب و اجرای طرح‌های جامع برنامه‌ریزی نگاه خود را که غالباً بر شهرها معطوف شده‌است، بیش از گذشته به سمت روستاها ببرد تا هم خود برقرار بماند و هم پشتیبان شهرها باشد.

مشکلات تربیتی متعددی می‌شود. حقیقی بیان می‌کند: از طرف دیگر، تربیت فرزندان است که در شرایط تک‌والدی چنین چیزی میسر نیست و مشکل وقتی بیشتر می‌شود که اصول تربیتی و نهادهای حامی برای چنین خانواد‌هایی در جامعه مورد غفلت باشد.

او با بیان اینکه معمولاً مشکلات تحصیلی به ویژه در پسران خانواد‌ه‌های تک‌والدی بیش از سایر خانواد‌هاست، اضافه می‌کند: بخشی از مسائل مربوط در میان خانواد‌های تک‌والدی، بدین سبب است که سطح نظارت و رسیدگی‌ها به این کودکان نسبت به دیگران بسیار کمتر است؛ زیرا معمولاً والدین مجرد به دلیل فقدان پشتیبان برای ادامه حیات خود و خانواد خود، غرق در کار و تلاش هستند.

معاون اداره کل بهزیستی تصریح می‌کند: در غیاب پدر ناآگاهی و عدم عملکردی در تصمیم‌گیری ازدواج و فقدان مهارت‌های کافی برای حفظ زندگی است، خاطرنشان می‌کند: از این رو ازدواج مجدد در خانواد‌های تک‌والدی، نگرانی‌هایی را در پی دارد

باشند؛ بنابر این فقدان ساعات کافی برای کنار فرزندان بودن و نظارت کم بر رفتار فرزندان، منجر به بروز عواملی قرار گیرد که ازدواج اولی را به طلاق رساند.

جامعه به روایت آمار

اشتغال ۱۲۳۳ قزوینی از طریق کارایی‌ها

معاون اشتغال اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان قزوین از مراجعه ۶ هزار و ۱۲۸ نفر در چهار ماه ابتدای سال جاری برای اشتغال به کارایی‌های استان قزوین خبر داده و گفته است که از این تعداد هزار و ۲۳۳ تن به کار گمارده شده‌اند.

چنانکه ایرنا از قول ناصر شفیع آبادی نوشته؛ هزار و ۸۲۶ نفر از مراجعه کنندگان به کارایی‌های استان طی این مدت، خانم و چهار هزار و ۳۶۱ نفر مرد بوده‌اند؛ ضمن اینکه ۳۳۲ نفر از به کارگمارده‌شدگان زن و ۹۰۱ نفر مرد بوده‌اند.

او با بیان اینکه امسال مشارکت زنان در بازار کار استان نسبت به سال ۹۷ کمی بیشتر شده، افزوده‌است: در سال ۹۷ تعداد ۶ هزار و ۱۵۳ نفر به کارایی‌های استان مراجعه کرده‌بودند که از این تعداد هزار و ۵۸۴ نفر زن و ۴ هزار و ۵۷۰ تن مرد بودند.

شفیع آبادی ادامه داده‌است: در سال گذشته ۹۷۷ نفر از طریق بازاریابی‌های استان به کارگمارده شده‌بودند که از این تعداد ۱۲۸ نفر زن و ۶۶۹ نفر مرد بودند.

بیمه سلامت رایگان برای ۳۸۰ هزار قزوینی

مدیرکل بیمه سلامت قزوین گفت: از ۴۶۰ هزار بیمه‌شده استان ۸۰ هزار نفر حق بیمه پرداخت می‌کنند و بقیه رایگان بیمه شده‌اند.

به گفته قاسم بهرامی؛ بیش از ۸۰ درصد منابع مورد نیاز بیمه از سازمان مرکزی بیمه سلامت و در واقع از منابع دولتی دریافت می‌شود و اگر دولت نتواند آیین منابع را تأمین کند، بیمه سلامت قادر به پرداخت مطالبات موسسات طرف قرارداد نخواهد بود.

او افزود: دارندگان بیمه سلامت رایگان فقط مجاز به مراجعه به مراکز دولتی دانشگاهی هستند؛ اما برای مراجعه به مراکز بخش خصوصی می‌توانند با ابطال دفترچه بیمه همگانی، بیمه ایرانیان دریافت کنند که از این طریق خواهند توانست با پرداخت سالانه ۳۰۰ هزار تومان به هر مرکز خصوصی یا دولتی دلخواه خود مراجعه کنند.

فعالیت ۲۹۷ بانوی کارآفرین در قزوین

مدیرکل امور بانوان و خانواد‌ه استانداری قزوین با اشاره به فعالیت ۲۹۷ بانوی کارآفرین در استان گفته‌است: میزان اشتغال زنان در استان پائین و ۱۱/۱ درصد است و بقیه را مردان به خود اختصاص می‌دهند. چنانکه شاخص از قول صدیقه ربیعی نوشته؛ بخش عمده جمعیت ساکن در استان قزوین در بین زنان و مردان در مناطق شهری در سن فعالیت ۱۵ تا ۶۴ سال قرار دارند که نشان می‌دهد استان قزوین ظرفیت بالایی در نیروی انسانی برای اشتغال دارد.

او افزوده است: ۲۵ درصد زنان با تحصیلات عالی، ۹ درصد با تحصیلات دیپلم و پیش دانشگاهی، ۲ درصد فاقده دیپلم و سبک متوسطه و متوسطه دوم، ۴ درصد متوسطه اول و راهنمایی و ۵ درصد ابتدای در استان دارای اشتغال هستند.

این مسئول با اشاره به نرخ بیکاری زنان استان براساس سطح سواد بیان کرده‌است: ابتدایی، و پایان‌آموزی ۳۷/۷ درصد، مقطع سبک، اول راهنمایی، پایان راهنمایی و متوسطه اول ۵/۱ درصد، مقطع متوسطه دوم و فاقده مدرک دیپلم ۲/۷ درصد، دیپلم و پیش دانشگاهی ۲۲/۳ درصد و تحصیلات عالیه نیز ۶۴/۸ درصد جمعیت بیکار زنان در استان را به خود اختصاص می‌دهد.

تولد ۷۰۰ نوزاد به کمک مرکز درمان ناباروری

رئیس جهاد دانشگاهی استان قزوین از تولد ۷۰۰ نوزاد با کمک مرکز درمان ناباروری استان از سال ۹۲ به بعد خبر داده‌است. چنانکه مهر نوشته؛ فرشاد پله‌چی با اشاره به تاثیر این تولدها در کاهش طلاق و اختلافات زوجین گفته است: بانک خون بند ناف به‌عنوان یک بیمه برای عموم مردم می‌تواند مورد توجه قرار گیرد و راه آسان‌تری مرکز درمان ناباروری و بانک سلول‌های بنیادی بند ناف یک کار مانده‌کار است.

او ادامه داده‌است: ساخت مرکز تحقیقاتی، درمانی و آموزشی یکی دیگر از کارهای بزرگ جهاد دانشگاهی استان است امسال در دستور کار قرار گرفته‌است.